

Kringblad

JAARGANG 20, NUMMER 1 - PASEN 2011

GRATIS PERIODIEK CONTACTBLAD VAN DE GEBEDSKRING SINT JAN
VAN HET BISDOM 'S-HERTOGENBOSCH

COLOFON

Het kringblad is een gratis uitgave van de gebedskring Sint Jan voor roepingen in het bisdom 's-Hertogenbosch.

Het verschijnt met Kerstmis, met Pasen en in de zomer.

REDACTIE:

Peter Koen
(4^e jaars priesterstudent)

SECRETARIAAT:

Papenhulst 4,
5211 LC 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-6123055
Fax: 073-6145315
e-mail: info@sint-janscentrum.nl
website: www.sint-janscentrum.nl
www.sonnius.nl

*Men is vrij om artikelen met bronvermelding over te nemen in parochiebladen etc.
Gelieve persoonsmutaties ook door te geven aan het secretariaat van de gebedskring.
Retourzendingen worden uit het bestand verwijderd.
Nieuwe leden zijn altijd welkom!
Schroom dus niet om mensen te vragen om te bidden voor roepingen!*

IN DEZE EDITIE

Voorwoord	3
Wat meer had Hij kunnen doen?	4
<i>Drs. R.G.L.M. Mutsaerts Hulpbisschop van 's-Hertogenbosch</i>	
Gebed.....	6
Het lijden in christelijk perspectief	7
<i>H. Artz, sj</i>	
Het "sacrament der zieken": opdat de kruisweg een weg naar Pasen wordt!.....	12
<i>Kapelaan H. van Overbeek</i>	
Lijden door liefde vruchtbaar gemaakt.....	16
<i>Mw. E. Kleinpenning, Diocesaan Vormingscentrum bisdom van 's-Hertogenbosch</i>	
Verbonden in het lijden: een verbintenis in de zending	19
<i>Drs. J. Grubben, kapelaan te Boxtel</i>	
Marthe Robin, "mijn kleine gekruisigde"	23
<i>Kapelaan P. Hagenbeek</i>	
In Memoriam.....	26
Gebed.....	27

AFBEELDING OP VOORPAGINA:

Een schilderij van El Greco uit 1580

FINANCIËLE ONDERSTEUNING VAN DE PRIESTER- EN
DIAKENOPLEIDING VAN HET BOSSCHE BISDOM:

R.K. Instelling Sonnius te 's-Hertogenbosch

Nederland: banknummer: 22.52.03.022

België: banknummer: 521-0053201-65

Sonnus
Priesterfonds
's-Hertogenbosch

VOORWOORD

De uitgave van het Kringblad die voor u ligt, gaat over het lijden. Lijden, ziekte en dood zijn moeilijke thema's, voor gelovigen zowel als ongelovigen. Sommige mensen verliezen de moed te geloven tegenover de dreiging van het lijden; voor anderen vormt het kruis een weg tot loutering, verdieping en nieuw leven.

Als gelovige mensen vinden we in God een Bron van troost en kracht. Met Jezus kunnen we ons lijden opdragen aan God. De Heer is het die geneest, die zich om ons bekommert en met ons mede-lijdt. We hopen dat u inspiratie moge halen uit de artikelen in deze uitgave.

De seminariegemeenschap wil u graag bedanken voor uw gebed. We hebben het hard nodig.

Graag ontmoeten wij u tijdens de gebedsdag die plaats zal vinden op zondag 25 september 2011. In het volgende nummer van het Kringblad zullen wij u nader informeren over deze dag.

Namens onze bisschop, Mgr. Hurkmans, en namens onze rector wensen wij u van harte een Zalig Pasen!

De Redactie

WAT MEER HAD HIJ KUNNEN DOEN?

Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog vond in Neurenberg een militair tribunaal plaats om de leiders van het Nazi-regime te berechten. De aanklacht luidde: misdaad tegen de mensheid. Deze mannen hadden Europa in het verderf gestort. Gezien de gruwelen die ze begaan hebben, kun je je de vraag stellen of we hier wel met mensen te maken hebben, of met de duivel. Ja, het waren mensen, maar dan wel mensen die duivelse keuzen hebben gemaakt in hun leven. Een journalist schreef destijds: 'ze zien er zo gewoon uit'. En vóór de oorlog waren velen gewone huisvaders. Het waren geen mensen die alleen maar slecht waren, alleen maar gedreven door haat. Het waren gewone mensen, zoals u en ik, behorend tot de grote mensenfamilie. En dat is eigenlijk het beangstigende.

Kijk eens naar de mensen die we tegen komen als Jezus gekruisigd wordt: De Farizeeën die zich gelovig noemen maar wel tot alles wat slecht is in staat waren. Pilatus die ziet dat Jezus onschuldig is, maar laf is en kiest voor populariteit. De soldaten die alle schuld afschuiven: *befehl ist befehl*. De menigte die met alle winden meewaait. Judas die belust is op geld. Petrus die domweg zwak is.

Laten we bij dit alles de centrale figuur zelf niet uit het oog verliezen: Jezus zelf. Lijdzaam, verdraagzaam, vergeving vragend voor zijn beulen, minzaam, zwijgend alles verdragend. Hij laat ons zien dat de enige manier om het kwaad te overwinnen is door goed te zijn, goed te doen. Hij hield ...stervensveel... van ons. Ja, dat mag je letterlijk nemen. Vandaar de lijdzaamheid, verdraagzaamheid, bleef Hij zwijgzaam, vergevingsgezind.

Je kunt je afvragen, had het niet anders gekund, had Hij ons niet op een andere manier kunnen overtuigen. Had Hij zijn vervolgers niet naar de maan kunnen bliksemen, net voordat ze Hem ter dood zouden brengen, om vervolgens triomferend applaus in ontvangst te nemen? Had Hij van Pilatus niet een Gandhi-achtige figuur kunnen maken die als een echte rechter Jezus vrij zou spreken. U voelt zelf wel aan, zou dit de mensheid tot andere inzichten gebracht hebben? Nee. Hoeveel wonderen had Jezus niet voor hun ogen verricht? Wie kan wonderen doen dan God alleen? En toch, het bracht mensen niet tot andere inzichten.

Wat dan wel? Alles over hebben voor een ander, zelfs als het je eigen leven kost. Vanaf het begin wil Jezus maar één ding: geloof!! En hoe moeizaam ging dat wel niet. Hij deed wondertekenen. Maar dat leidde vaak alleen maar tot sensatiezucht,

tot nieuwsgierigheid. Wat Hij zei en deed raakte de mensen, maar wekte ook de jalousie van anderen. Hij vraagt geloof, en alleen maar dat. Waarom? Als je Hem gelooft, zul je Hem ook vertrouwen. Als je Hem vertrouwt, zul je doen wat Hij vraagt. Geloof leidt tot daden van geloof. En als je Hem navolgt, leidt dat tot meer medemenselijkheid, tot verdraagzaamheid, tot vergevingsgezindheid, tot een betere wereld, tot het geluk waartoe elke mens geschapen is. En zozeer heeft Jezus elke mens lief, dat Hij er alles voor over heeft gehad opdat wij maar zouden geloven! Hij dwingt niet, maar vraagt alleen maar. Kijk wat Ik doe, luister wat Ik zeg.

Het gekke is dat de vele wonderen die Hij gedaan heeft nauwelijks tot echt geloof en dus navolging geleid hebben. En de kruisdood, en vooral de manier waarop Hij dat ondergaan heeft wèl. Hoe kan dat toch? De moordenaar die naast Jezus gekruisigd werd zag hoe Jezus het lijden onderging en geloofde: hij vroeg vergeving. De geharde soldaat zag hoe Jezus zijn lijden onderging en geloofde (**waarlijk, deze man is de Zoon van God**). Simon van Cyrene die het kruis hielp dragen zag en geloofde: hij werd een van de eerste christenen.

En van ons vraagt Hij maar één ding: overweeg het lijden van de Mensenzoon; overweeg het in je hart; geef geloof een kans, en maak een ommekeer ten goede. Als je Zijn woorden niet gelooft, kijk dan naar Zijn daden! Blijf niet steken in gemakzucht zoals Pilatus, schuif 't niet af zoals de soldaten, zeg niet: anderen moeten maar veranderen. Kijk naar het leven van Jezus. Kijk naar Zijn offer. Kijk naar de verrijzenis. Wat méér had Hij kunnen doen? Wie niet overtuigd wordt door het kruis, zal nooit overtuigd raken.

Drs. R.G.L.M. Mutsaerts
Hulpbisschop Bisdom van 's-Hertogenbosch

GEBED

*Vader in de Hemel,
het lukt mij niet deze ziekte te aanvaarden.
Ongeduldig wacht ik het moment af
weer gezond te zijn.
Help mij tot rust te komen
en te erkennen dat Gij dit zo wilt.
Misschien is deze tijd heel heilzaam voor mij.
Ik kan weer tot bezinning komen
en mij afvragen wat uw bedoelingen zijn met mij.
Laat mij zien wat in mijn leven dient te veranderen,
wat ik geduldiger en liefdevoller dragen moet.
Laat mij ook de onvrede zien van mijn eigen hart
en help mij dat alles te overwinnen.
Geef mij uw vrede.
Laat mij weer vertrouwen hebben
en door mijn hoop anderen moed geven.*

Bron: *De pastorale zorg rond de zieken en de ziekenzalving*
Uitgegeven door de Nationale Raad voor Liturgie.

HET LIJDEN IN CHRISTELIJK PERSPECTIEF¹

In een televisie-interview het de Hongaarse romancier György Konrad zich ontval- len: “Van mijn tweehonderd joodse schoolkameraadjes zijn er honderddrieëntwintig vergast. Het is een vreemde gedachte dat de Vader daarin de hand moet heb- ben gehad. Maar als Hij daarin niet de hand heeft gehad, waarin dan wel?”. Met andere woorden: hoe kon God in Auschwitz aanwezig zijn zonder die genocide te verhinderen? Ofwel is zulke God niet almachtig, ofwel is er geen echte liefde in Hem te bespeuren. Indien God Hitler liet begaan, dan was het omdat Hij ofwel niet anders kon ofwel niet anders wilde, zo lijkt het althans. Als gelovige weten wij dat God “overal aanwezig” is (dus ook in Auschwitz) en dat niets Hem onberoerd laat. Waarom liet God dan het kwaad in zijn brutaalste vorm betijen? Dat is de vraag waarop wij in het hier volgende willen ingaan.

Eerst en vooral stellen wij vast dat vele gelovigen in Auschwitz² niet alleen tot op het laatst hun God trouw gebleven zijn, maar dat er zelfs mensen waren die in die gruwel God voor het eerst in hun leven ten volle ontdekten. Men denke bijvoorbeeld aan een Etty Hillesum, een Edith Stein of een Elie Wiesel. Zij gingen niet geloven in God omdat zij de zin van hun lijden inzagen, maar omgekeerd: omdat zij in de werkelijkheid van Gods goedheid en liefde geloofden, kwamen zij ertoe het mysterie van hun lijden deemoedig te accepteren.

Het lijden is - zoals de Persoon van God - inderdaad een mysterie waarop ons ver- stand geen definitieve greep en dus geen ultiem antwoord heeft. Maar wie enigszins beseft of aanvoelt wie God is, weet ook dat het lijden nooit het laatste woord zal hebben. Het lijden heeft dus een - voor ons, mensen, vaak verborgen - zin. “Het kwaad heeft wel een diepere zin maar wij kennen die niet altijd”, aldus H.M. Kuitert. “Wat we niet weten is hoe alles in mekaar past en wat de concrete zin van de dingen is... Aan het einde pas ontpopt Hij Zich als wie Hij is, vangt Hij ons op en brengt Hij ons voor de eeuwigheid”³. Wie God zegt, zegt immers meteen “Voorzienigheid”.

1 In het hier volgende willen wij zoveel mogelijk vermijden dingen te herhalen (i.v.m. het probleem van het lijden) die wij reeds bespraken in ons boek *Waarom moeten mensen lijden?*, Davidsfonds, Leuven 1993.

2 Wanneer hier over Auschwitz sprake is, dan gebruiken wij die naam als “archetype” voor alle plaatsen waar massamoorden geschieden in naam van een ras, een geloof of een cultuur.

3 H.M. Kuitert, *Het algemeen betwijfeld christelijk geloof*, Baarn 1992, p. 111.

Het lijden confronteert iedere mens met een dubbele vraag. Ten eerste: *waarom* moeten mensen lijden? Anders gezegd: waarom heeft God een wereld geschapen waarin zoveel leed welig tiert? Kan dit dan niet anders en beter? En ten tweede: *hoe* moeten mensen lijden? Bestaan er geen methodes of technieken die het leed draaglijker kunnen maken? Deze tweede vraag is van psychologische aard, terwijl de eerste veeleer van theologische of filosofische aard is. Ter vergelijking make men een onderscheid tussen de vraag naar de *zin* van ,het christelijke celibaat (of van “de gelofte van zuiverheid”) en de psychologische vraag naar het *hoe* van dat vrij gekozen celibaat: hoe moet een celibatair leven zonder daardoor frustraties of inhibities op te lopen? (Men kan vanzelfsprekend de twee vragen nooit totaal van elkaar gescheiden houden.)

Palliatieve begeleiding vraagt allereerst een fijnzinnig psychologisch aanvoelen en meeleven. Toch zal vroeg of laat onvermijdelijk ook de vraag rijzen: waarom overkomt mij dit alles en hoe rijm ik dat met Gods zo geprezen goedheid en liefde? Psychologie alleen biedt nooit een antwoord op de zinvraag.

Sprekend over het lijden moet men een onderscheid maken tussen schuldig of door mensen veroorzaakt lijden enerzijds (bijvoorbeeld Dutroux of de Rwandese genocide) en onschuldig lijden (bijvoorbeeld vulkaanuitbarstingen, kankergezwellen, orkaanachtige watersnood of de beet van giftige slangen worden *niet* door mensen veroorzaakt, maar zijn blijkbaar inherent aan Gods schepping). Het is dan ook naïef en zelfs godslasterlijk de oorzaak van alle ellende te zoeken in de menselijke tekortkomingen of zonde. Er bestaat inderdaad zoiets als “erfzonde” (een ongelukkig - door Augustinus gesmeed - begrip, aangezien het noch zondig is noch erfelijk). “Erfzonde” kan men omschrijven als een feitelijke toestand op aarde waarin alle mensen geboren worden en waarin lijden, kwaad en dood een onontkoombaar gegeven zijn. “Erfzonde” is “het bewustzijn van een kwaad dat reëel bestaat en waarvan wij allen de gevolgen ondergaan, terwijl wij dat kwaad niet veroorzaakt hebben door een daad die wij persoonlijk zouden gesteld hebben. Wij lijden onder een situatie die wij niet gewild hebben”, aldus A. Gesché⁴.

Terwijl vroegere christelijke denkers - in het spoor van de Griekse filosofie - het bestaan van God vaak meenden te kunnen afleiden uit de schoonheid, de harmonie en de grootsheid van de kosmos, wordt de moderne mens integendeel vooral getroffen door de schijnbare absurditeit van zoveel menselijk lijden, door de chaos die veroorzaakt wordt door zoveel rampen (men denke aan cyclonen, aardbevingen, enz.) of door een besmetting als AIDS of malaria.

4. A. Gesché, *Le Mal*, Paris 1993.

Tegenover het door menselijke schuld veroorzaakte lijden vindt men binnen de christelijke spiritualiteit twee houdingen of althans accentvarianten. Een Paulus, een Augustinus en de hedendaagse bevrijdingstheologen gaan vooral op zoek naar de **oorzaak** van het lijden; met andere woorden, zij wijzen streng naar de “zondaars”. De hedendaagse tendens hierbij is dat men steeds milder wordt tegenover individuen (moordenaars of criminelen worden vaak het slachtoffer genoemd van een gemiste opvoeding of een bikkelharde maatschappij), terwijl men intussen steeds strenger oordeelt over “structureel kwaad”. Met andere woorden, de maatschappelijke structuren kritiseren hoort vandaag tot de “bon ton”: over multinationals, Kerken, westers imperialisme of kapitalisme kan men niet genoeg kwaadspreken: zij zouden aan de basis liggen van oorlogen, economische ellende en zelfs honger in de wereld. (Men denke bijvoorbeeld aan een strijdkreet als “Honger is een onrecht!”)

De tweede tendens legt intussen het accent op de slachtoffers van het menselijk veroorzaakt kwaad. Terwijl de eerste groep vooral een ethisch standpunt inneemt en dus moraliseert, benadrukt de tweede richting vooral de noodzaak van een efficiënte caritatieve inzet. Men vindt die houding vooral terug in de evangeliën van de synoptici - met name heel sterk bij Lucas - en bij mensen als een Vincentius a Paulo of een don Bosco. Geen zoektocht naar de schuldige op de eerste plaats, maar grote aandacht voor het slachtoffer.

Een ander onderscheid tussen verschillende vormen van lijden dient gemaakt te worden tussen fysieke of lichamelijke pijn, psychologisch leed (bijvoorbeeld diverse vormen van angst, van vereenzaming en sociale miskennen) en geestelijk lijden (vooral een gevoel van zinloosheid van het bestaan). Op deze drie vlakken blijkt de moderne mens “kleinzeriger” geworden te zijn en grijpt hij vlugger naar lichamelijke en psychologische anesthetica of “pijnstillers”.

Welk antwoord of welke oplossing heeft de christelijke boodschap nu concreet voor de diverse vragen die opkomen in de lijdende mens? Indien het lijdensprobleem op een bevredigende wijze kon beantwoord worden **zonder** enig beroep te moeten doen op iemands religieuze inzichten of op zijn geloof in God, dan ware hiermee meteen bewezen dat dit geloof hoogstens een “luxe” is die eigenlijk niet van primordiaal belang is voor de universele levensvragen. In werkelijkheid echter staat de goddeloze sprakeloos en in het beste geval “berustend” zoniet “fatalistisch” tegenover hetgeen hij dan “het onvermijdelijke” noemt. In de christelijke boodschap echter is de verrijzenis het centrale sluitstuk. De graankorrel moet sterven om zodoende “vrucht te kunnen voortbrengen”. “Indien wij enkel voor dit leven onze hoop op Christus hebben gevestigd, dan zijn wij de beklagenswaardigsten van alle mensen”, aldus Paulus (1 Kor. 15, 19).

Toch stellen wij vandaag vast dat zelfs in christelijke middens de christelijke visie op het lijden vaak “achterhaald” genoemd wordt. Zo verklaarde Prof. H. Van den

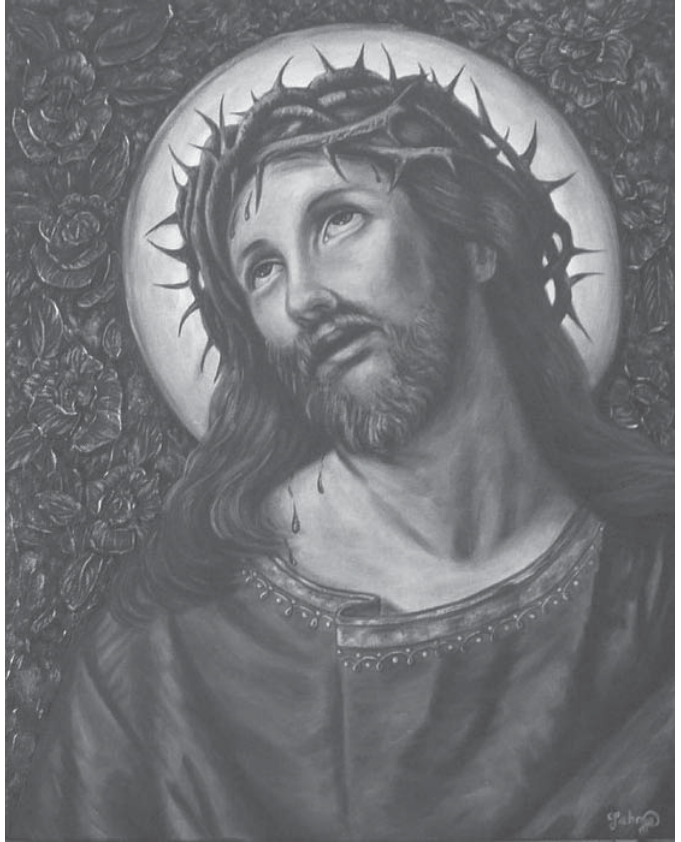
Berghe (Katholieke Universiteit Leuven) tijdens een studieweek voor verpleegkundigen onomwonden: “In de jaren vijftig en zestig had je nog zieken en stervenden die hun lijden opdroegen aan Onze-Lieve-Heer.

Dit is nu voorbij. Daarmee moet je nu niet meer afkomen.

Na méér dan vijftien jaar contact met de problematiek, onder meer bij kankerpatiënten, stel ik vast dat de eeuwenoude impact van het christendom inzake zingeving van het lijden vandaag volledig verdwenen is”.

De christelijke boodschap wijst er allereerst op dat - wat de lijdende mens ook moge treffen

als beproeving - God alles ten goede kan keren, op voorwaarde dat de mens zich hiertegen niet verzet in verbittering. In iedere gebeurtenis is God op een positieve wijze aanwezig. “Tout ce qui arrive est aclairable”, om met Léon Bloy te spreken. Indien de mens, zoals een romanschrijver dat doet, zijn eigen leven kon uitstippelen en naar eigen goedgevoelens bepalen, dan zou hij wellicht lijden, mislukkingen, schuldgevoelens en vergissingen uitschakelen. Indien wij het soort almacht bezaten dat wij vaak aan God toeschrijven, dan zouden wij die - geconfronteerd met ons eigen of andermans leed - wellicht helemaal anders gebruiken. Indien wij echter in geloof ten volle zouden beseffen waar het uiteindelijk op aankomt in ons leven, dan zouden wij inzien en begrijpen waarom ons leven verlopen is zoals het zich tot nog toe heeft afgespeeld en waarom dat uiteindelijk goed zal blijken geweest te zijn voor ons.

T.S. Eliot heeft ooit geschreven: “Wie op reis gaat, keert nooit helemaal dezelfde terug”. Welnu, met het lijden is dit nog veel meer het geval: wie door lijden getroffen wordt, blijft nooit helemaal dezelfde. Ofwel verdiept dit lijden de mens ofwel geraakt die mens erdoor - tijdelijk - verbitterd. Mensen die een groot verlies meemaakten, stralen vaak een grotere diepte uit dan mensen die “nog niets meemaakten” (al blijft het lijden niemand helemaal bespaard).

Het christelijk geloof “verklaart” het lijden niet op een rationele wijze. Het doet iets veel belangrijkers: het helpt de mens zijn lijden te begrijpen en ervaren als een middel tot grotere, persoonswording en geestelijke verdieping. “Een groeien van de geest wordt slechts mogelijk gemaakt door de onvolledigheden en tekorten van de materie”, noteert Teilhard de Chardin. In een wereld die materieel en dus onvolkomen is, blijft het lijden vooralsnog onvermijdelijk. Een volkomen wereld ware meteen de hemel. Waar nog onvolkomenheid bestaat, lopen er onvermijdelijk zaken mis.

God wil niet het lijden; God wil veeleer een wereld waarin mensen zich kunnen vervolmaken met het oog op een volmaakt en tijdloos geluk. Gods schepping - waarin goed en kwaad met elkaar vermengd blijken - werd door God bedoeld als het ideale milieu waarin mensen zich kunnen vervolmaken met het oog op hun eeuwige bestemming. Mocht deze eeuwige bestemming - dus de verrijzenis - een illusie zijn, dan zou het lijden een noodlot zijn, dat als een tragedie slecht afloopt. In de ogen van de gelovige is het lijden dan ook een zuiveringsproces. Vooral de **verlangens** van de mens dienen gezuiverd te worden. Opdat de mens het hoogste en belangrijkste bewust zou kunnen verlangen, moeten de lagere driften en behoeften onder controle gehouden worden. Althans in die zin dat zij niet **alle** aandacht, tijd en inspanningen voor zich mogen opeisen. Daarom worden ons vaak mooie dingen ontnomen of ontzegd in dit leven. Dit verlies of dit gemis doet ons nadenken over het wezenlijke en belangrijkste in het leven. “Iedere mens moet het ritme van zijn eigen groeiproces, doordat hij de gebeurtenissen, de ziekten, de crisissen, de lectuur, de ontmoetingen, het afscheid en de rouw hun respectievelijk werk laat doen”, aldus J. Vanier. “Opdat de wingerd vruchten drage en vele vruchten is het nodig dat zijn twijgen gesnoeid, gekwetst en adergelaten worden”⁵. Om het te zeggen met de woorden van J. Bourbon-Busset: “Ieder leven is als een initiatiereis. Men moet vele beproevingen verwerkt hebben en tegen vele bekeringen weerstand geboden hebben om tot de kern van zijn leven te komen”⁶.

H. Artz, sj

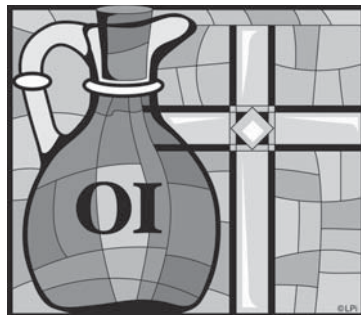
Communio, Jrg. 25 – nr. 1/2000, p. 70-77

5 J. Vanier, *Toute personne est une histoire sacré*, Paris 1994, p. 193 en 244.

6 J. de Bourbon-Busset, *Tu ne mourras pas*, Journal VII, Paris 1978, p. 204.

HET “SACRAMENT DER ZIEKEN”: OPDAT DE KRUISWEG EEN WEG NAAR PASEN WORDT!

Regelmatig word ik als priester gevraagd om het “sacrament der zieken” of anders genoemd: de “ziekenzalving”, toe te dienen. Als priester ervaar ik dit als één van de kostbaarste sacramenten die wij in onze Rooms Katholieke Kerk mogen vieren. Op zeer nabije wijze mag je als priester er zijn voor de zieke medemens en hem of haar tot steun zijn in de moeilijke momenten van zijn of haar leven. Uit handen van de priester ontvangt de zieke het sacrament der zieken, waardoor het Christus zelf is die de zieke “dient” door handoplegging, gebed en de heilige zalving.

Krachtens zijn priesterwijding, - de priester heeft in het sacrament van de wijding de “volmacht” van Jezus en Zijn Kerk ontvangen om in de “Persoon van Christus” te handelen, - kan dit kostbare sacrament alleen door een priester of bisschop worden toegediend. De toediening van het sacrament der zieken staat in de brief van Jakobus duidelijk verwoord: *Is iemand onder u ziek? Laat hij de presbyters (priesters) van de gemeente roepen; zij moeten een gebed over hem uitspreken en hem met olie zalven in de naam des Heren. En het gelovige gebed zal de zieke redden en de Heer zal hem oprichten. En als hij zonden heeft begaan, zal het hem vergeven worden.* (Jakobus 5, 14-15) Zo heeft de Kerk vanaf het begin de opdracht van Jezus aan zijn leerlingen begrepen: „Geneest de zieken” (Matteüs 10, 8).

ZIEKTE

Ziekte en pijn roepen de grootste levensvragen op. Een mens heeft niet enkel een ziekte; “*hij is ziek*”. De ziekte treft het lichaam, maar ook vaak het gemoed: de mens kan de moed verliezen, kan neerslachtig worden, angstig of vertwijfeld. Soms kan ook de relatie met de medemens “*ziek*” worden: men voelt zich werkelijk “*ten laste*” van de ander. Er is soms nog heel weinig bezoek als de ziekte erger wordt en de zieke voelt zich uitgesloten van het sociale leven. Tenslotte brengt zwaar ziek-zijn de diepste vragen aan de oppervlakte: “*Overleef ik dit? Waaraan heb ik dit verdiend? Heeft zo’n leven nog zin? Is er iets (of iemand) na de dood?*”

ZIEKENZORG

De eeuwen door, tot op de dag van vandaag, heeft de gelovige gemeenschap het ziekenbezoek en de ziekenzorg bijzonder belangrijk geacht.

Heel veel leken en, - de waarheid heeft haar rechten, - nog veel meer religieuzen hebben hun hele leven aan dit werk van barmhartigheid gewijd, zowel door hun algehele inzet als door hun grote bekwaamheid op medisch-technisch gebied.

Tal van congregaties zijn hoofdzakelijk met dit doel gesticht. Op dit zorgend omgaan met zieken is het sacrament van de ziekenzalving geënt.

Als mensen zich reeds zo sterk weten om elkaar te ondersteunen bij het ziek-zijn, hoe zou God dan afwezig kunnen blijven? Hoe zou Hij voor die situatie geen gewaarborgd teken van zijn reddende nabijheid aanbieden? Hoe zou Hij hier geen sacramenteel teken van leven geven?

Via zijn priesters wil Jezus Christus de zieken en heel de zorgende gemeenschap op heel bijzondere wijze nabij zijn, opdat de kruisweg een weg naar Pasen zal worden.

ZIEKENZALVING

Als iemand zwaar ziek wordt, of door ouderdom verzwakt is, of voor een risicovolle operatie staat, kan hij of zij de ziekenzalving ontvangen. Het is het beste als de zieke zelf om de ziekenzalving vraagt en dit tijdig doet. Familie, vrienden, de arts of het verpleegkundig personeel kunnen hierbij de zieke van dienst zijn, door hem of haar op die mogelijkheid te wijzen. Het is goed dat de naaste familie, de vrienden en wie voor de zieke zorgt bij het sacrament aanwezig zijn. Hun vertrouwde gezichten, hun rustig gebed en nabijheid maken de bekommernis van God duidelijk.

En zo gebeurt de ziekenzalving ook zichtbaar te midden van de gelovige gemeenschap. Bij de aanvang van de dienst kan de priester de zieke met wijwater zegenen. Wijwater roept het doopsel op: *"Moge dit water u herinneren aan uw doopsel en uw geest richten op Christus die geleden heeft, gestorven en verzezen is om ons te verlossen."* Als de zieke het verlangt, ontvangt hij of zij nu het sacrament van boete en verzoening. Zo niet, dan zeggen alle aanwezigen samen de schuldbelijdenis. Vervolgens wordt er een passende passage uit de Heilige Schrift voorgelezen met aansluitend enkele voorbeden. Aansluitend legt de priester in stilte de handen op het hoofd van de zieke. De priester doet dat in navolging van Jezus (*Marcus 6, 5; Lucas 4, 40*)

Het is de opdracht die Hij heeft doorgegeven aan zijn leerlingen. (*Marcus 16, 18*). De handoplegging is hier vooral een gebaar van bescherming, bemoediging en troost. Dan zalft de priester de zieke met de ziekenolie, die door de bisschop — gewoonlijk op Witte Donderdag — is gezegend. Zo wil Gods zalvende, verzachtende nabijheid de hele mens doordringen. Olie is hierbij het symbool van de Heilige Geest. De Geest maakt de mens steeds meer gelijkvormig aan Jezus Christus, de Gezalfde. In de ziekenzalving wordt verder voltooid wat met het doopsel is begonnen: steeds meer gaan gelijken op de gestorven en verzezen Christus. Terwijl de priester het voorhoofd en de handen zalft, zegt hij: *Moge onze Heer Jezus Christus door deze heilige zalving en door zijn liefdevolle barmhartigheid u bijstaan met de genade van zijn heilige Geest. Moge Hij u van zonden bevrijden, u heil brengen en verlichting geven.* In de zalving en de sacramentele woorden zegt God de zieke bijstand toe. Christus zal de zieke heil brengen.

GENEZING

Soms zal de zieke echt lichamelijk heil ondervinden, "geheeld worden" en genezen. Meestal zal de zieke zich ook beter voelen. Lichaam en geest vormen immers een hechte eenheid. Hij zal rustiger zijn. Immers hij is door de zalving met God en met de medemensen verbonden. Nabijheid en hoop kunnen veel doen. En toch bedoelt de ziekenzalving een nog diepere genezing. God zal naast de zieke blijven staan, ook al moet hij nu of later "door de dood" heen. Hij laat de zieke niet in de steek. God zal "verlichting" schenken, zegt de priester. Dit kan betekenen: God brengt verlichting van de zware lasten die de zieke draagt.

Maar het woord "verlichting" betekent meer: de mens zelf zal lichter worden; Hij zal opstaan en opgericht worden tot eeuwig leven bij God. Hij zal thuiskomen. Het wordt Pasen voor de zieke, want God is getrouw. Zoals ieder sacrament, houdt ook de ziekenzalving nog een "zending" in. Ze nodigt de zieke uit zijn lijden te verenigen met het lijden van Christus en ondanks eigen pijn, nabij te zijn voor medemensen die het ook moeilijk hebben.

SACRAMENT VAN DE LEVENDEN

Sinds het Tweede Vaticaans Concilie is men dit sacrament anders gaan noemen. Men spreekt nu duidelijk over de “ziekenzalving”. Het oude woord “Heilig Oliesel” was nauw verbonden met de doodsmelding. Het werd gezien als het “sacrament van de stervenden.” Vandaag de dag wordt weer veel meer nadruk gelegd op het feit dat de ziekenzalving het “sacrament van de levenden” is, het sacrament dat ook herhaald kan worden, als de zieke na een aanvankelijke verbetering, weer verslechterd in zijn of haar gezondheid. Met de verschuiving van “Heilig Oliesel” naar “ziekenzalving” sluiten we weer aan bij het gebruik van de oudste kerk. Het “laatste sacrament voor stervenden” is de Heilige Communie. Deze “laatste Communie” wordt ontvangen in het Viaticum, ook wel de “Teerspijze” genoemd. Door het ontvangen van de Heilige Communie zet de gelovige zijn weg naar Pasen, de weg die hij of zij bij het doopsel aanving, voort. Hij of zij is gesterkt door het Leven van God zelf.

Het sacrament der zieken, de ziekenzalving: een kostbaar sacrament, een sacrament opdat de kruisweg een weg naar Pasen zal worden. U en uw dierbaren wens ik een Zalig Paasfeest!

*Kapelaan H. van Overbeek
Parochie Drunen-Elshout*

LIJDEN DOOR LIEFDE VRUCHTBAAR GEMAAKT

Vorig jaar kreeg ik een boekje cadeau met de titel 'Hoger dan de engelen'. Het bevat gedachten en gebeden voor de veertigdagentijd en de Paasweek aan de hand van de brief aan de Hebreëën. Eén van de perikopen waarbij stil gestaan wordt, is: *"In de dagen van zijn sterfelijk leven heeft Christus onder luid geroep en gewezen gebeden en smekingen opgedragen aan God die Hem uit de dood kon redden. Om zijn vroomheid is Hij verhoord: hoewel Hij Gods Zoon was, heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd; en toen Hij het einde had bereikt, is Hij voor allen die Hem gehoorzamen oorzaak geworden van eeuwig heil."* (Hebr.5,7-9). Bij overweging van het thema 'lijden in het Nieuwe

Testament' is deze perikoop, en de gedachten en gebeden die in het boekje bijgevoegd zijn, een waardevolle handreiking.

LIEFDE TOT GOD

Misschien heeft u het zich nooit zo gerealiseerd, maar in belangrijke relaties gaat het altijd om ontvangen en leren. Het duidelijkst wordt dit in een huwelijksrelatie. De liefde is een wederzijds geschenk van twee mensen, maar wat het voor deze twee mensen daadwerkelijk betekent om elkaar lief te hebben, moeten ze gaandeweg hun leven leren, tijdens goede en kwade dagen, bij ziekte en gezondheid. In onze relatie met God is dat ook zo. Het gaat om genade die we van God ontvangen en die wij vervolgens in ons menselijk bestaan moeten ontplooiën. Dit is een leerproces dat levenslang duurt en pas stopt als Gods woord en genade, zoals de profeet Jeremia prachtig verwoordt, in ons hart gegrift staan. En dat kan pas wanneer de relatie met God door alle omstandigheden van ons leven is uitgegroeid tot een volwassen gestalte. De liefde van en voor God laten immers pas zien wat zij waard zijn wanneer zij door goede en kwade dagen heen gaan en daarin stand houden. De kracht van de liefde toont zich in wat zij aankan. Zoals we dat kennen uit de liefde van mensen onderling, geldt het ook voor onze liefde voor God. Onze liefde tot Hem wordt beproefd door omstandigheden die vragen om vertrouwen en trouw. Maar juist daardoor komt onze liefde tot God ook tot volle wasdom.

GEHOORZAAMHEID

Wanneer het in ons leven moeilijk en pijnlijk wordt, ervaren we diep in ons hart en vaak aan den lijve dat liefde vraagt om 'gehoorzaamheid', om gehoor te geven aan de liefde van God onder alle omstandigheden. Het is, zoals in de Hebreeënbrief staat, 'in de school van het lijden' – als we onder luid geroep bidden en smeken – dat wij die gehoorzaamheid leren. Op die momenten kunnen we niet meer oppervlakkig geloven, maar worden we voor de keuze geplaatst of we God daadwerkelijk vertrouwen en gehoor geven aan wat Hij zegt of niet. In het lijden stelt God aan ons de vraag naar ons geloof in zijn liefde. Hoe diep of hoe breed is het? Is het sterk genoeg om ook de momenten van lijden te omvatten?

LIEFDE VAN GOD VOOR ONS

In het lijden, stellen mensen echter ook een vraag aan God. Hij heeft ons lief - zo horen we het in de liturgie, zo kregen we het waarschijnlijk van thuis mee en zo leert de catechismus het ons - maar hoever gaat zijn liefde voor ons? En hoeveel kan die liefde aan? Is Zijn liefde groot genoeg om ook onze ontrouw en zondigheid op te vangen? Is zijn liefde krachtig genoeg om ook in ons lijden en in onze dood reddend te werken? Indien God ons zijn liefde wil openbaren dan zal Hij die in onze geschiedenis moeten verwerkelijken. De profeten hebben keer op keer aangekondigd dat God in zijn liefde steeds opnieuw met ons wil beginnen. Dat is echter 'slechts' Gods woord. De profeten verkondigen Gods liefde, maar zij zijn niet in eigen persoon Gods liefde en daarmee ook niet het beslissende en afdoende antwoord op al ons vragen. Alleen wanneer het woord in persoon onder ons komt en onze geschiedenis daadwerkelijk deelt – van wieg tot graf, met al wat een mens daarin mee maakt aan ups en downs – kan dat antwoord openbaar worden.

DE SCHOOL VAN HET LIJDEN

Als we de tijd nemen om dit laatste een moment te overwegen, dan wordt ons ook duidelijk waarom het Woord mens werd en als mens 'in de school van het lijden' de gehoorzaamheid aan de liefde van de Vader moest leren. Hoe zouden wij anders weten hoe ver die liefde van God reikt? Daarom lezen we in de brief aan de Hebreeën dat Jezus 'in de school van het lijden' de gestalte van Gods liefde in deze wereld heeft geopenbaard. In Jezus' persoon vindt de confrontatie plaats tussen kwaad, pijn, lijden en dood én God. In zijn mens-zijn raakt dit alles Hem tot in zijn eigen vlees. Daarom dat in Jezus ook duidelijk wordt of de liefde van God zwaarder weegt dan al wat het leven aantast en vernietigt. De krachtige wijze waarop Hij ermee omgaat, is die waarop de Vader het doet. De liefde van God weegt zwaarder dan het haar persoonlijk aangedane kwaad.

LIEFDE STERKER DAN DE DOOD

Om dit te openbaren moet Jezus, de Zoon van God, sterven als de graankorrel in de aarde. Menselijk gezien beangstigt Hem deze leerschool. Bij de synoptici lezen we Jezus bede in het Hof van Olijven: 'Abba, Vader, laat deze beker Mij voorbijgaan'. Deze bede toont dat Jezus net als wij voor het lijden en de dood gespaard zou willen blijven. Jezus weet ten diepste echter ook dat het uur van zijn lijden hét uur is waarvoor Hij door de Vader in deze wereld werd gezonden. Daarom bidt Hij aansluitend: 'maar niet wat Ik maar wat Gij wilt'. Het uur van Jezus' lijden is hét uur waarop God zijn liefde volkomen zal openbaren. Bij de evangelist Johannes staat het nog duidelijker: 'Nu is mijn ziel ontroerd. Wat moet Ik zeggen? Vader, red Mij uit dit uur? Maar daarom juist ben Ik tot aan dit uur gekomen. Vader, verheerlijk uw Naam!'.

Het is het uur dat de Vader door de Zoon antwoord geeft op onze meest dringende vragen. Hier toont de Vader in Jezus hoever zijn liefde voor ons gaat, dat zijn liefde sterker is dan de dood. En zo is Jezus 'oorzaak geworden van eeuwig heil'.

Mw. E. Kleinpenning

Diocesaan Vormingscentrum bisdom van 's-Hertogenbosch

VERBONDEN IN HET LIJDEN: EEN VERBINTENIS IN DE ZENDING

Om te spreken over de betrokkenheid van Maria, de Moeder van de Heer, bij het lijden van haar Zoon, kunnen we verschillende wegen bewandelen. Ik heb ervoor gekozen om een aantal passages uit de Bijbel te bespreken waaruit de betrokkenheid van Maria bij het lijden van de Heer in meer of minder heldere mate naar voren komt en wel de passage uit het Evangelie volgens Johannes namelijk de Bruiloft van Kana (Joh.2,1-12) en die van het Lijden van de Heer (Joh.19,25-35).

DE BRUILOFT

In het wonder tijdens de bruiloft van Kana richt Jezus Christus zich tot de toekomstige Kerk. In het eerste teken dat Hij verricht als Hij zichzelf openbaart op de *'derde' dag* en Hij water in wijn verandert en geeft Hij een vooruitblik op de instelling van het sacrament van de Eucharistie tijdens het Laatste Avondmaal. Er zijn drie lagen in deze Bijbelpassage te onderscheiden. Allereerst is er de gewone bruiloft waar Maria, Jezus en zijn leerlingen te gast zijn (Joh.2,1-2). Bij de verandering van het water in de wijn is er sprake van een kleiner gezelschap (het tweede niveau), terwijl het eigenlijke wonder verwijst naar de derde laag, het teken dat het begin van de Nieuwe of Messiaanse tijd aanduidt. Maria is dan niet meer op de eerste plaats als de lichamelijke moeder van Jezus aanwezig, maar vormt met haar Zoon het geestelijke bruidspaar waar het werkelijk om draait! Maria is de representante van het Joodse volk dat wacht op zijn Messias die haar Zoon is. Dit is een eucharistische maar ook een naar de eindtijd verwijzende interpretatie van de passage. Zij heeft als *'vrouw'* en representante van het Joodse volk (Joh.2,3-5), een overzicht over de stand van zaken van het *'huishouden'* en vanuit haar geloof geeft zij hiervan bericht aan haar Zoon maar zij laat het aan God over om in overeenstemming met zijn wil te beslissen; het beeld van de *Kerk die bidt en smeekt*. Vanuit dit geloof en in trouwe gehoorzaamheid zet zij de huisknechten aan tot het opvolgen van de opdracht die haar Zoon hen zal geven: *'Doet maar wat Hij u zeggen zal'* (Joh.2,5b). Als *'vrouw'*, zo wordt Maria door haar zoon aangesproken, ziet ze in het water, de nood en de uitzichtloze situatie waarin de mensheid inclusief het Joodse volk ondanks de Wet van Mozes verkeert ten gevolge van haar zondigheid. In de wijn is door het geloof de goddelijke uitweg van de genade, dat is Jezus Christus en het nieuwe heilsbestel zichtbaar. Jezus' reactie op het verzoek van zijn moeder: *'Vrouw, is dat soms uw zaak? Nog is mijn uur niet gekomen.'* (Joh.2,4) is geen afwijzing van Maria als moeder maar duidt op een veranderde positie van Maria.

Als het ware wijst Hij zijn lichamelijke moeder op een volgende stap op de eucharistische weg die zij samen mogen afleggen. Hij bouwt aan een *'nieuwe familie'*, de toekomstige Kerk waarin ook zij als de Moeder van de eenheid een rol zal spelen en laat de oude familiebanden voor wat ze zijn, reëel en dierbaar.

HET LIJDEN VAN DE HEER

Het moederschap van Maria is een vanuit de compassie en in dienstbaarheid meewerken met het verlossingswerk van Jezus Christus, de passie, in de zin van een dienstwerk door Hem aan de Vader en dit komt volledig en alleen voort uit Zijn verdiensten. Maria is voor dit meewerken vrijgemaakt door de bijzondere genaden die haar vooraf ten deel zijn gevallen (Lc 1,28). Zij vervult een *'moederlijke' rol* zoals de apostel Paulus zegt: *'Ach kinderen, ik moet opnieuw weëen om u doorstaan, totdat ge de gestalte van Christus hebt aangenomen.'* (Gal. 4, 19). Het geloof is hierbij van cruciaal belang. Jezus Christus miskent zijn lichamelijke moeder derhalve niet maar Hij wijst op de dienstbare en gelovige houding van Maria die zo kenmerkend is voor haar. Zij is de Moeder naar het lichaam maar eveneens in het geloof. Hij wijst er op dat niet de zuiver lichamelijke verhouding tussen Hem en zijn moeder primair is maar haar relatie met de Vader. Immers voordat zij Jezus Christus in haar lichaam mocht ontvangen, ontving zij Hem in geloof, haar geest. Daarmee staat Maria *in de lijn van het geloof van de aartsvader Abraham*. Ook bij hem gaat het geloof vooraf aan alle wonderbaarlijke dingen die aan hem en zijn vrouw Sara gebeuren zoals de ontvangenis van hun zoon Isaak. Door de uitspraken van Jezus (Joh. 2.4-11) wordt een volgende stap gemaakt op de eucharistische weg van Maria en haar Zoon. Het is de volgende stap in de omvorming van de moeder van de Heer naar de moeder van de Kerk, de moeder van de Eucharistie. Wij mogen haar als haar *'geestelijke kinderen'* in geloof volgen.

De liefde voor en het offer onder het kruis van Maria aan de Vader, in de volledige gehoorzaamheid aan God, dienen net zoals voor Jezus Christus haar en Gods Zoon, *volkomen* te zijn. Dat wil zeggen dat zij net als haar Zoon als het ware mag leren zeggen: *'Mijn God, mijn God (Vader), waarom hebt Gij mij verlaten.'* (Mc. 15,34/ Mt. 27,46). Jezus Christus bidt op het kruis het betreffende vers uit psalm 22 maar in het vervolg van de psalm wordt ook het vertrouwen in God uitgesproken! Het gaat om een vertrouwen in geloof waarover eveneens gesproken wordt in de Brief aan de Hebreeëen (5,7-9): *'In de dagen van zijn sterfelijk leven heeft Hij .... gebeden en smekingen (o.a. psalm 22) opgedragen aan God die Hem uit de dood kon redden. Om zijn vroomheid is Hij verhoord; hoewel Hij Gods Zoon was heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd... is Hij voor allen die Hem gehoorzamen (ook Maria!) oorzaak geworden van eeuwig heil.'*

Op het kruis wordt zichtbaar wie Hij werkelijk is, de Zoon van God, de beloofde Messias. Haar geloof vindt het *hoogtepunt* als haar Zoon aan het kruis hangt en zij opziet naar Hem die stervende is. Haar geloof wordt in het doen van de wil van God *op de proef gesteld*. Op sublieme en nederige wijze treedt zij in het doen van de wil van God in de voetsporen van de aartsvader Abraham! We mogen zelfs stellen dat er sprake is van een *overtreffen van het geloof van Abraham*. Maria geeft als het ware een hernieuwd jawoord aan de voet van het kruis om net als haar Zoon in gehoorzaamheid volledig en volmaakt te voldoen aan de wil van de Vader. Beide *jawoorden* maken deel uit van *één dienst*, de verlossing van de mensheid.

Maria draagt, verdraagt het lijden en draagt het verder zodat het in haar vruchtbaar is. Hij schenkt zijn moeder aan de Kerk door haar aan de apostel Johannes, de verpersoonlijking van de volkomen en ware leerling, het model van de gelovige getuige en de priester van de Kerk, toe te vertrouwen. Maria is vol van genade en haar vruchtbaarheid wordt aan de Kerk geschonken. De verbondenheid tussen Maria en Johannes spruit voort uit de geopende zijde waaruit bloed en water vloeide (Joh. 19,32-35). Er is voor beiden een verlies uit liefde van een Zoon en Vriend maar eveneens een *nieuwe, grotere en sacramentele liefde en een vruchtbaarheid* in de Kerk door de *'deelname'* aan het lijden op het kruis waar de Kerk wordt gesticht, vanuit een gehoorzaamheid aan de wil van de Vader. Zij staan samen voor het *'nieuwe' godsvolk*, het nieuwe Israël, dat onder het kruis staat. De Kerk wordt 'gebouwd' op Maria en Johannes door terug te grijpen op haar onvoorwaardelijke jawoord bij de incarnatie dat keer op keer bevestigd wordt en op Jezus Christus door de gave van het *'schoonste'* wat Hij bezit, het kruis van de eucharistie als het sacrament van de eenheid.

SLOT

God heeft de mensheid niet zonder haar willen verlossen, zegt de Westerse Kerkvader Augustinus. En dat is waar als we de verbondenheid van Maria bij het lijden van Jezus Christus, de Zoon van de Vader nader beschouwen zoals we in bescheiden mate gedaan hebben. Tevens is er sprake van een verbonden zijn in de zending van de Heer. Maria is zoals van iedere gelovige gevraagd wordt, gaan staan in de zending van haar en onze Heer, haar Zoon en onze broeder. We mogen leden zijn van de ene familie van de Kerk die deze zending van Jezus Christus, de hoeksteen, heeft ontvangen onder het kruis.

*Drs. J. Grubben,
Kapelaan te Boxtel*

MARTHE ROBIN,

“MIJN KLEINE GEKRUISIGDE”

God heeft het lijden niet geschapen, noch het verdriet, noch de dood. En toch is het lijden een realiteit van elke dag. Wanneer ik op de begraafplaats van onze parochie de overledene teken met het kruis spreek ik over het kruis als volgt:

“Het kruis is een teken van lijden en verdriet. Maar omdat het lijden zo zinloos is, heeft de Heer juist dit teken aangegrepen om het om te buigen tot een teken van liefde, van hoop, tot een teken van eeuwig leven.”

Voor veel mensen in onze tijd is het lijden nog altijd zinloos. Voor ons als christenen is het juist de kunst dat wij het eigenlijk zinloos lijden om weten te buigen tot een lijden dat niet langer zinloos is. En dat is soms gemakkelijker gezegd dan gedaan, ook voor de gelovige christen. Dat kan alleen vanuit een diepe verbondenheid met Christus, Christus die verschrikkelijk heeft geleden voor ons. Hij leed uit liefde. Het dode lichaam van de Heer, in de armen van zijn moeder, is het beeld van “liefde tot het uiterste toe”.

HET KRUIS EN DE VREUGDE.

In dit artikel maak ik gebruik van het boek “Marthe Robin, het kruis en de Vreugde” dat oorspronkelijk in het Frans is geschreven door Raymond Peyret. Als men dit boek over het leven van Marthe leest, kan men zien dat Marthe Robin een zalige is die deze “kunst” van “het lijden om buigen tot een vreugde” heeft verstaan. Marthe Robin word door Onze Lieve Heer “Mijn kleine gekruisigde” genoemd. Zij droeg de stigmata. Eind september 1930 verschijnt de gekruisigde Jezus aan Marthe. “Wil je zijn zoals Ik?” vraagt Jezus aan Marthe.

Voordat ik dit boek had gelezen zou ik in jeugdige enthousiasme en wellicht ook in naïviteit “ja” hebben gezegd als Jezus mij zou vragen of ik wilde zijn zoals Hij. Maar sinds ik weet wat dat “zijn zoals Hij” betekent dat we zullen moeten lijden ben ik wat terughoudender. Ik geloof dat het een genade van God is, als we ons lijden om weten te buigen tot een vreugde. Natuurlijk, een leven als priester kent haar lijden, maar ik ben ervan overtuigd dat het lijden van Marthe van een heel ander niveau is.

“Wil je zijn zoals Ik?” vraagt Jezus aan Marthe. “Ziehier uw dienstmaagd!” Wat een mooi antwoord geeft Marthe! Geen eenvoudig “Ja” maar de woorden van Maria die u ongetwijfeld zult herkennen. Toeval? Net zo “toevallig” als dat Maria de titel “Moeder van smarten” draagt.

Voordat Marthe de stigmata ontving had ze al een bijzondere verering voor Maria. Niet alleen een bijzondere verering had Marthe, maar ook een bijzonder contact met de Moeder van Smarten.

In 1918 wordt Marthe ernstig ziek. Haar ouders vrezen zelfs voor haar leven, en Marthe ontvangt de ziekenzalving. Toch lijkt ze er begin 1921 bovenop te krabbelen. In het begin van dat jaar zegt ze tegen haar zus dat ze de H. Maagd heeft gezien. Wat Maria precies allemaal tegen Marthe gezegd heeft weten we niet, maar ik twijfel er geen moment aan dat Maria als “moeder van smarten” met Marthe over het lijden heeft gesproken. Naar aanleiding van wat ze leest in een oud gebedenboek zegt Marthe, nog steeds zwak vanwege haar ziekte, tegen zichzelf: “Voor jou is het lijden weggelegd”.

Vanaf de dag dat Marthe de stigmata ontvangt ervaart ze elke week het lijden van onze Lieve Heer. Het begint op donderdagavond, en duurt tot en met vrijdag. Zondags wordt Marthe weer “wakker”....

Marthe heeft haar lijden op een extreme wijze beleefd met Christus. Ze beleefde het lijden van Christus mét Christus! Als het niet met Christus is, is het lijden zinloos en ondraaglijk.

Het boek van Raymond Peyret heeft als ondertitel “het Kruis en de Vreugde”. Als ik hierop doordenk mogen we misschien ook zeggen: “Het kruis is de Vreugde”.

Dit is alleen begrijpelijk als we het kunnen zien als een “verlossend lijden” van Christus. Door onze zonden, ons lijden en ons verdriet op zich te nemen, bevrijdt Hij ons van onze zonden en alle leed en verdriet dat onze zonden met zich meebrengt.

Dat is de diepe zin van zijn lijden, het is een verlossend lijden. Als wij ons lijden met het lijden van Christus kunnen verenigen zoals Marthe dat deed, dan hoeft ook ons lijden niet langer zinloos te zijn. Integendeel, dan kan het zelfs een vreugde worden, zoals ook de verrijzenis van Christus een vreugde was, omdat het een overwinning was op het lijden, de overwinning op ons lijden, en Zijn overwinning wordt ons deel als wij ons lijden met Hem beleven. Het is dan tot heil van heel de wereld.

Uit het vijfde Eucharistisch gebed: “Nooit willen wij vergeten hoe Hij één werd met ons in lijden en dood. Onze last maakte Hij tot de zijne, zijn trouw werd de onze. Blijvend zijn wij U dank verschuldigd om Hem”.

Dankbaarheid jegens de Heer, omdat dankzij zijn verlossend lijden ook ons lijden niet zinloos hoeft te zijn.

Marthe's uitspraken over het lijden, haar eigen lijden, zijn talrijk. Ze getuigen van een diep geheim, van een diepe verbondenheid met de Christus.

Het is onmogelijk om alle teksten van Marthe hier weer te geven. U kunt daarvoor beter een boek over het leven van Marthe lezen. Hieronder twee citaten uit “Marthe Robin, het Kruis en de Vreugde” waar mijn oog op viel.

Marthe zegt: ““Het geluk dat ik **op mijn ziekbed** ervaar is diep en duurzaam, want het is goddelijk.”

Marthe koesterde de volgende zin die zij van een priester ontving: “Ik houd het kruis van mijn Verlosser stevig in mijn armen.”

Hoeveel heiligen worden er wel niet afgebeeld met het kruis, dit teken zo vol betekenis, in hun handen?

Vanuit een diepe verbondenheid met de lijdende Christus, met de Verrezen Heer, kunnen ook wij samen met Marthe zeggen: “Het kruis en de Vreugde”.

Het Kruis is onze Vreugde.

Kapelaan P. Hagenbeek

IN MEMORIAM

Bidden wij voor de overledenen van de gebedskring

Mw. J.M. Barten, Beugen

Dhr./Mw. F. Bourgondiën, Silvolde

Zr. A. van Dam, Teteringen

Zr. Anna Everaert, Tilburg

Dhr. C.H.P. Gillhaus, 's-Hertogenbosch

Mw. E.M. van Heteren-Domenie, Delft

Mw. M. Kuijs-Cornelissen,

's-Hertogenbosch

Zr. Marie-Fernande Martens, Erp (B)

Mw. H. van de Putt, Druten

Zr. J. van Schijndel, Tilburg

Mw. R. Theunissen-van de Hoogen,

Vortum-Mullem

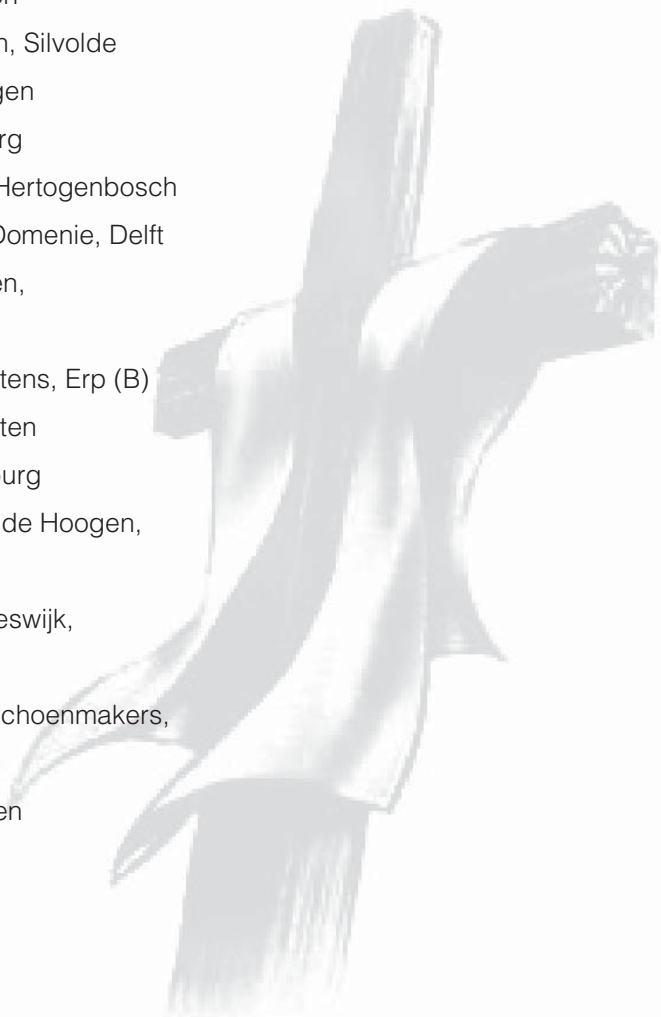
Mw. D.M.A. Wielink-Vreeswijk,

Eindhoven

Mw. P.T.H. van Winkel-Schoenmakers,

Lobith

S. van Woerekom, Leiden

DAT ZIJ MOGEN LEVEN IN EEUWIGHEID

GEBED

**VOOR HET BEELD VAN JEZUS IN DE GEVANGENIS,
12-13 FEBRUARI 1942**

*O Jezus, als ik U aanschouw,
dan leeft weer, dat ik van u hou
en dat ook uw hart mij bemint
nog wel als uw bijzondren vriend.*

*Al vraagt mij dat meer lijdensmoed,
och, alle lijden is mij goed,
omdat ik daardoor U gelijk
en dit de weg is naar uw Rijk.*

*Ik ben gelukkig in mijn leed,
omdat ik het geen leed meer weet,
maar 't alleruitverkorenst lot,
dat mij vereent met U, o God.*

*O, laat mij hier maar stil alleen,
het kil en koud zijn om mij heen,
en laat geen mensen bij mij toe:
't alleen zijn word ik hier niet moe.*

*Want Gij, o Jezus, zijt bij mij,
ik was U nimmer zo nabij.
Blijf bij mij, bij mij, Jezus zoet:
uw bijzijn maakt mij alles goed.*

KLANKEN VAN HET SINT-JANSCENTRUM

Ik bestel ..... exempla(r)en van de nieuwe cd
Aanbidden wij Hem à € 15,-

'Dipsô'

Muziek voor Passie, Pasen en Pinksteren.

€ 15,-

..... x cd
 ..... x muziekcassette

Wij komme te same

Verheerlijking van het Kerstmysterie met een Brabantse tongval.

€ 15,-

..... x cd
 ..... x muziekcassette

Maria in Brabant (1)

Marialiedjes, gedichten en verhalen in Brabants dialect.

€ 15,-

..... x cd
 ..... x muziekcassette

In vuur en vlam

Een cd met een boodschap van hoop en vreugde voor eenieder die het horen wil.

€ 15,-

..... x cd

Maria in Brabant (2)

Marialiedjes, gedichten en verhalen in Brabants dialect.

€ 15,-

..... x cd
 ..... x muziekcassette

Gelovend Brabant trouw aan traditie

Liedjes, gedichten en verhalen over geloofsgebonden tradities in het Brabantse

€ 15,-

..... x cd

Mater Dei

Gezangen ter ere van Maria.

€ 15,-

..... x cd
 ..... x muziekcassette

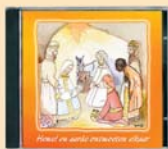

Over de grenzen van het geloof

Een boeiende DVD over de stichter van het seminarie (Primus Anthonius van Gils) en over priester worden toen en nu.

€ 15,-

..... x dvd

Hemel en Aarde ontmoeten elkaar

Een verzameling van traditionele en nieuwe Advents- en Kerstliederen

€ 15,-

..... x cd

Verjaardagskalender

Met foto's van enkele markante plaatsen en gebeurtenissen in ons bisdom.

€ 7,50

..... x

AFZENDER

Naam: ..... m/v

Adres: .....

Postcode: ..... Plaats: .....

Tel.nr.: .....

 Sonnus
Priesterfonds
's-Hertogenbosch
www.sonnus.nl

Antwoordnummer 10708
5200 WB 's-Hertogenbosch